

2022: ఏపీ హైకోర్టు:15029

ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు

బుధవారం ,జూన్ 15వ రోజు, రెండు వేయి ఇరవై రెండు

ప్రస్తుతం

గౌరవనీయులైన జస్టిస్ బి.ఎస్.భానుమతి

సివిల్ రివిజన్ పిటిషన్ నెంబరు: 2018 యొక్క 811

మధ్య:

1. మండవ రత్నగిరిరావు ఎస్/ఓ.గంగాధరరావు, ఓసీసీ-రైతు, ఆర్/ఓ.మొవ్వ గ్రామం, కృష్ణా

... పిటిషనర్(లు)

మరియు:

1. మండవ సుగుణావతి డబ్ల్యూ/ఓ.కోటేశ్వరరావు, వయసు-70 ఏళ్లు, ఓసీసీ వ్యవసాయవేత్త,
ఆర్/ఓ.మొవ్వ, మొవ్వ మండలం, కృష్ణా

... ప్రతిస్పందకులు

పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది: వెలగపూడి వీఎన్ రావు

ప్రతివాదుల తరపు న్యాయవాది: ఘంటసాల ఉదయ భాస్కర్

కోర్టు ఈ క్రింది వాటిని చేసింది: ఉత్తర్వు

గౌరవనీయులైన జస్టిస్ బి.ఎస్.భానుమతి

సివిల్ రివిజన్ పిటిషన్ నెం.811 ఆఫ్ 2018

మధ్య:

మండవ రత్న గిరిరావు, ఎస్/ఓ గంగాధర్ రావు

....అర్జీదారు

A n d

మండవ సుగుణావతి, కోటేశ్వరరావు

....ఉత్తరవాది

తీర్పు వెలువడిన తేదీ : 14.06.2022

ఆమోదం కోసం సమర్పించబడింది: గౌరవ శ్రీమతి శ్రీమతి బి.ఎస్.భానుమతి

1. స్థానిక వార్తాపత్రికల రిపోర్టర్లు అవును/కాదు ఆర్డర్ చూడటానికి అనుమతించవచ్చా?
2. ఆర్డర్ కాపీని లా రిపోర్టర్లు/జర్నల్స్ కు అవును/కాదు అని మార్క్ చేయవచ్చా?
3. ఆర్డర్ యొక్క ఫెయిర్ కాపీని చూడాలని ఆమె లేడీషిప్ కోరుకుంటోందా?

భానుమతి, జె.

గౌరవనీయులైన జస్టిస్ బి.ఎస్.భానుమతి

సివిల్ రివిజన్ పిటిషన్ నెం.811 ఆఫ్ 2018

14.06.2022

మధ్య:

మండవ రత్న గిరిరావు, గంగాధరరావు, కృష్ణా జిల్లా మొవ్వ మండలం మొవ్వ గ్రామం.

....అర్జీదారు

A n d

కృష్ణా జిల్లా మొవ్వ మండలానికి చెందిన మండవ సుగుణావతి, కోటేశ్వరరావు, ఆర్/ఓ మొవ్వ.

....ఉత్తరవాది

పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది : పి.కిరణ్

ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది : శ్రీ జి.ఉదయ్ భాస్కర్

రిఫర్ చేసిన కేసులు:

గౌరవనీయులైన జస్టిస్ బి.ఎస్.భానుమతి

సి.ఆర్.పి.నెం.811 ఆఫ్ 2018

ఉత్తర్వు:

సాక్షికి సమన్లు జారీ చేయాలని అవనిగడ్డ సీనియర్ సివిల్ జడ్జి కోర్టు ఆర్డర్ 16 రూల్ 1 సీపీసీ కింద దాఖలు చేసిన పైలుపై 2018 జీవో నెం.60లో 2018 నాటి జీవో నెం.60లో పిటిషనర్ ఈ రివిజన్ పిటిషన్ దాఖలు చేశారు.

2. అమ్మకం ఒప్పందం యొక్క నిర్దిష్ట పనితీరు కోసం దావా దాఖలు చేయబడుతుంది, దీనిని ప్రతివాది/ ప్రతివాది తిరస్కరించాడు. 2010 ఐ.ఎ.నెం.309లో కోర్టు ఆదేశాల మేరకు, నిపుణుడి నివేదిక ప్రకారం వివాదాస్పద సంతకాల పరిశీలనపై నిపుణుడు నివేదిక సమర్పించినందున, నివేదికలోని విషయాలను మాట్లాడేందుకు నిపుణుడిని తన తరపున సాక్షిగా పిలవాలని పిటిషనర్ పిటిషన్ దాఖలు చేశారు. వివాదాస్పద సంతకం ప్రతివాదిదిగా కనుగొనబడింది.

3. చేతి రాత నిపుణుడి సాక్ష్యం నిశ్చయాత్మకం కాదని, నిపుణుడు తన అభిప్రాయాన్ని 2013 ఏప్రిల్ నెలలో ఇచ్చాడని, కానీ నాలుగు సంవత్సరాలకు పైగా గడిచాక, ఈ కేసును లాగడానికి ఈ పిటిషన్ దాఖలు చేయబడిందని ప్రతివాది / ప్రతివాది కౌంటర్ దాఖలు చేశారు.

4. ఇరుపక్షాల వాదనలు విన్న ట్రయల్ కోర్టు దావాలో రుజువు చేయడం లేదా విఫలం కావడం పిటిషనర్ బాధ్యత అని, రాతపూర్వక నివేదికలోని అంశాలను రుజువు చేయమని నిపుణుడిని కోరడం భారతీయ సాక్ష్య చట్టంలోని సెక్షన్ 22 (సంక్షిప్తంగా 'చట్టం') ప్రకారం దెబ్బతింటుందని, ఎందుకంటే డాక్యుమెంట్లోని విషయాలకు సంబంధించి మౌఖిక ప్రవేశాలు భారతీయ సాక్ష్య చట్టంలోని సెక్షన్ 22 ప్రకారం సంబంధం లేనివని పేర్కొంటూ పిటిషన్ను కొట్టివేసింది. అందువల్ల అప్లికేషన్ తప్పుగా అర్థం చేసుకోబడింది మరియు విఫలం కావాలి.

5. ఈ ఉత్తర్వుతో విసుగుచెందిన రివిజన్ పిటిషన్ దాఖలు చేయబడింది, నివేదిక గురించి సాక్ష్యం ఇవ్వడానికి నిపుణుడిని పిలవనప్పుడు, నివేదిక గురించి సాక్ష్యం ఇవ్వడానికి నిపుణుడిని పిలవనప్పుడు, ఈ పత్రం యొక్క ఉద్దేశ్యం విఫలమవుతుంది, అయితే ట్రయల్ కోర్టు తన అధికార

పరిధిని ఉపయోగించడంలో విఫలమై నిపుణుడికి సమన్లు జారీ చేయాలనే దరఖాస్తును తప్పుగా తోసిపుచ్చింది. అందువల్ల ట్రయల్ కోర్టు ఉత్తర్వులను ఈ కోర్టు పునఃసమీక్ష అధికారాలను ఉపయోగించి సవరించాల్సి ఉంటుంది.

6. రివిజన్ పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది శ్రీ వెలగపూడి వి.ఎన్.రావు తరపు న్యాయవాది శ్రీ పి.వినోద్ కుమార్ వాదనలు వినిపించారు. ప్రతిస్పందకుడికి ప్రాతినిధ్యం లేదు.

7. చట్టంలోని సెక్షన్ 22 ప్రకారం నిపుణుల సాక్ష్యాధారాలు అందుబాటులో లేవనే కారణంతో ట్రయల్ కోర్టు పిటిషన్ను కొట్టివేసింది కాబట్టి, ఈ నిబంధనను ఈ క్రింది విధంగా పేర్కొనడం సముచితం.

డాక్యుమెంట్లలోని విషయాలకు సంబంధించి మౌఖిక ప్రవేశాలు సముచితమైనప్పుడు: ఒక డాక్యుమెంట్ లోని విషయాలకు సంబంధించి మౌఖిక ప్రవేశాలు వర్తించవు, వాటిని రుజువు చేయాలని ప్రతిపాదిస్తున్న పక్షం, ఇకపై పొందుపరిచిన నిబంధనల ప్రకారం అటువంటి డాక్యుమెంట్ లోని విషయాలకు ద్వితీయ సాక్ష్యం ఇవ్వడానికి తనకు అర్హత ఉందని చూపించే వరకు, లేదా సమర్పించిన పత్రం యొక్క వాస్తవికత ప్రశ్నార్థకంగా ఉంటే తప్ప.

8. ఈ చట్టంలోని మొదటి భాగంలోని రెండో అధ్యాయంలో 'వాస్తవాల ప్రామాణికత' అనే శీర్షికతో వాస్తవాల ప్రామాణికత గురించి ప్రస్తావించారు. ఈ చట్టంలోని సెక్షన్ 5 నుంచి 55 వరకు రుజువు చేయడానికి అవసరమైన వాస్తవాలను వివరిస్తుంది. ఈ విషయంలో సెక్షన్ 5 ప్రకారం ఏ దావాలోనైనా, విచారణలోనైనా ప్రతి వాస్తవం ఉనికి లేదా ఉనికిలో లేకపోవడం, ఇకపై సంబంధితమైనవిగా ప్రకటించబడే ఇతర వాస్తవాలకు సంబంధించిన సాక్ష్యాలను ఇవ్వవచ్చు. సివిల్ ప్రొసీజర్ కు సంబంధించిన ఏదైనా చట్టంలోని ఏ నిబంధనకైనా రుజువు చేయలేని ఒక వాస్తవానికి సాక్ష్యం ఇవ్వడానికి ఈ సెక్షన్ ఏ వ్యక్తిని అనుమతించదని దాని వివరణ పేర్కొంది. ఈ చట్టంలోని సెక్షన్ 3 వివిధ పదాలు మరియు వ్యక్తీకరణలను ఉపయోగించే అర్థాన్ని వివరిస్తుంది. ఈ విధంగా ఇది 'సంబంధిత' ఏది మరియు 'సమస్యలో వాస్తవాలు' ఏమిటి అనే దాని గురించి వివరిస్తుంది. ఇవ్వదగిన లేదా ఇవ్వలేని సాక్ష్యాల రంగం యొక్క రూపురేఖలు చట్టంలోని సెక్షన్ 5 లో సూచించబడ్డాయి. చట్టంలోని సెక్షన్లు 6 నుండి 55 వరకు సంబంధిత వివిధ

వాస్తవాలను వివరిస్తాయి. అందువలన సమస్యలోని వాస్తవాలకు, సంబంధిత వాస్తవాలకు సాక్ష్యాధారాలు ఇవ్వవచ్చు తప్ప మరేమీ కాదు.

9. చాప్టర్-2లోని అంశాలన్నీ సామరస్యంగా చదవాలి. వాటిలో ఏదీ ఇతరులతో అసంబద్ధంగా ఉండదు, కానీ వారు సహజీవనం చేస్తారు. ఎవిడెన్స్ యాక్ట్ లోని సెక్షన్ 45 ప్రకారం ఒక నిపుణుడి అభిప్రాయం సముచితంగా ఉంటుంది, అది ఈ క్రింది విధంగా ఉంటుంది: సెక్షన్ 45: నిపుణుల అభిప్రాయాలు:—విదేశీ చట్టం లేదా సైన్స్ లేదా కళ, లేదా చేతివ్రాత యొక్క గుర్తింపు గురించి కోర్టు ఒక అభిప్రాయాన్ని ఏర్పరచాల్సి వచ్చినప్పుడు, అటువంటి విదేశీ చట్టంలో ప్రత్యేకంగా నైపుణ్యం కలిగిన వ్యక్తుల అభిప్రాయాలు, సైన్స్ లేదా ఆర్ట్, 3 [లేదా చేతివ్రాత యొక్క గుర్తింపుకు సంబంధించిన ప్రశ్నలలో]2 [లేదా వేలి ముద్రలు] సంబంధిత వాస్తవాలు. అలాంటి వారిని నిపుణులు అంటారు.

10. కాబట్టి, నిపుణుల అభిప్రాయం సముచితం మరియు నిపుణుడి అభిప్రాయం నుండి సాక్ష్యం ఇవ్వవచ్చు.

11. చట్టంలోని సెక్షన్ 3 ప్రకారం, సాక్ష్యం అంటే మౌఖిక సాక్ష్యాలు మరియు డాక్యుమెంటరీ సాక్ష్యాలు. విచారణలో ఉన్న వాస్తవ విషయాలకు సంబంధించి కోర్టు అనుమతించిన లేదా సాక్షులు తన ముందు ఉంచాల్సిన అన్ని ప్రకటనలను మౌఖిక సాక్ష్యంగా నిర్వచిస్తారు. కోర్టు పరిశీలన కొరకు సమర్పించబడ్డ ఎలక్ట్రానిక్ రికార్డులతో సహా అన్ని డాక్యుమెంట్ లను డాక్యుమెంటరీ సాక్ష్యంగా నిర్వచిస్తారు. అందువలన, ఒక నిపుణుడి అభిప్రాయం యొక్క సాక్ష్యాలను మౌఖిక లేదా డాక్యుమెంటరీ లేదా రెండింటి రూపంలో ఇవ్వవచ్చు.

12. ఈ చట్టంలోని సెక్షన్ 3 ప్రకారం, కోర్టు తన ముందున్న విషయాలను పరిగణనలోకి తీసుకున్న తరువాత, అది ఉనికీలో ఉందని భావించినప్పుడు, లేదా దాని ఉనికీని పరిగణనలోకి తీసుకున్నప్పుడు, ఒక వివేకవంతుడు, నిర్దిష్ట కేసు పరిస్థితులలో, అది ఉనికీలో ఉందనే భావనపై చర్య తీసుకోవాల్సి ఉంటుంది. అందువల్ల, ఇతర సాక్ష్యాల మాదిరిగానే, ఇది రుజువుగా పరిగణించబడటానికి నిపుణుల అభిప్రాయం కూడా కోర్టు పరిశీలనలో ఉంది. నిపుణుడి అభిప్రాయం సువార్త సత్యంగా ఎన్నడూ పరిగణించబడదు.

13. నిపుణుడు తన అభిప్రాయానికి మౌఖిక సాక్ష్యాన్ని కోర్టు లేదా కమీషనర్ ముందు ఇచ్చినప్పుడు, అది గణనీయమైన సాక్ష్యం మరియు దాని మూల్యాంకనం కోసం క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ కు గురి కావచ్చు, అంటే సమస్యలో వాస్తవం లేదా వాస్తవం రుజువు చేయబడిందో లేదో తెలుసుకోవడానికి దాని అర్హతను నిర్ణయించవచ్చు. ఒకవేళ రిపోర్టు మాత్రమే కోర్టు ముందు ఉన్నట్లయితే, అభిప్రాయం యొక్క క్రెడిట్ అర్హతను పరీక్షించలేం. అందువల్ల, నిపుణుడిని పరీక్షించడం అవసరం కావచ్చు.

14. ట్రయల్ కోర్టు చట్టంలోని సెక్షన్ 22 కింద నిబంధనను తప్పుగా అర్థం చేసుకుంది మరియు తప్పుగా ఉపయోగించింది. చట్టంలోని సెక్షన్ 22 ప్రకారం అందులో సూచించిన సందర్భాల్లో తప్ప, అందులోని అంశాలను మౌఖికంగా అంగీకరించడం ముఖ్యం కాదు. ఒక డాక్యుమెంట్ యొక్క కంటెంట్ మరియు ఒక డాక్యుమెంట్ యొక్క విషయాలను మౌఖికంగా అంగీకరించడం భిన్నంగా ఉంటాయి. డాక్యుమెంట్ యొక్క రచయిత అయిన వ్యక్తి ద్వారా డాక్యుమెంట్ యొక్క విషయాలను రుజువు చేయడం చట్టంలోని సెక్షన్ 22 ప్రకారం నిషేధించబడదు. ఒక డాక్యుమెంట్ లోని విషయాలకు, మౌఖిక అంగీకారానికి మధ్య సూక్ష్మమైన వ్యత్యాసం ఉంటుంది. ఉదాహరణకు ఒక నిపుణుడు తన అభిప్రాయాన్ని లిఖితపూర్వకంగా తెలియజేసే సంతకాన్ని అంగీకరించిన వ్యక్తి సంతకం చేశాడని, తాను ఆ అభిప్రాయాన్ని చెప్పానని ఒప్పుకుంటాడు. సెక్షన్ 22 ప్రకారం, అటువంటి అడ్మిషన్ సంబంధితమైనది కాదు మరియు అదే సెక్షన్ యొక్క తరువాతి భాగంలో ఇవ్వబడిన మినహాయింపు పరిస్థితుల పరిధిలోకి వస్తే తప్ప లేదా మరేదైనా నిబంధన కింద అనుమతించబడకపోతే సాక్ష్యంగా ఇవ్వబడదు. కానీ, లిఖితపూర్వక అభిప్రాయాలకు ఆధారాలు ఇవ్వవచ్చు. దీనిని మరింత స్పష్టంగా అర్థం చేసుకోవడానికి, 'వినికీడి' సాక్ష్యం అనే భావన నుండి సారూప్యతను పొందవచ్చు. అందువల్ల పిటిషనర్ కోరిన ఉపశమనాన్ని తోసిపుచ్చుతూ ప్రస్తుత కేసుకు ఎవిడెన్స్ చట్టంలోని సెక్షన్ 22ను వర్తింపజేయడంలో ట్రయల్ కోర్టు తప్పు చేసింది.

15. పైన సూచించిన సాక్ష్యాల చట్టంలోని సెక్షన్ 45 ప్రకారం నిపుణుడి అభిప్రాయం సంబంధితం కాబట్టి, పిటిషనర్ అటువంటి సాక్ష్యాలకు నాయకత్వం వహించడానికి అనుమతించవచ్చు. అయితే, ట్రయల్ కోర్టు ముందు నిపుణుడిని సాక్షిగా పిలవడానికి బదులుగా, ట్రయల్ కోర్టు నిర్ణయించిన అవసరమైన ఖర్చులను చెల్లించడంపై ట్రయల్ కోర్టు

నియమించిన కమిషనర్ ద్వారా నిపుణుడి సాక్ష్యాలను నమోదు చేయడానికి పిటిషనర్లు అనుమతి ఉంటుంది. అందుకని, రద్దు చేసిన ఉత్తర్వులను పక్కన పెట్టే అవకాశం ఉంది.

16. అవనిగడ్డ సీనియర్ సీవిల్ జడ్జి దాఖలు చేసిన పైలుపై 2010 జీవో నెం.10లో 2018 జీవో నెం.60లో ఇచ్చిన ఉత్తర్వులను కొట్టివేస్తూ రివిజన్ పిటిషన్ దాఖలైంది. అయితే, నిపుణుడిని కోర్టుకు సాక్షిగా పిలిపించడానికి బదులుగా, ట్రయల్ కోర్టు నిర్ణయించిన అవసరమైన ఖర్చులను చెల్లించడంపై ట్రయల్ కోర్టు నియమించిన కమిషనర్ ద్వారా నిపుణుడి సాక్ష్యాలను నమోదు చేయడానికి పిటిషనర్లు అనుమతి ఉంది.

పెండింగ్ లో ఉన్న ఇతర పిటిషన్లు ఏవైనా ఉంటే వాటిని మూసివేయాలి.

బి.ఎస్.భానుమతి, జె.

2022 జూన్ 14వ తేదీ

PNV